

1. Inleiding

In de “Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2024-2027”, waaraan gemeenten, Openbaar Ministerie, Politie en Belastingdienst in Midden Nederland zich committeren, is de aanpak van ondermijnende drugscriminaliteit als een van de prioriteiten vastgesteld. In die aanpak, die is uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma “Wie praat die gaat 3.0”, is het integraal samenwerken en optreden als één overheid tegen ondermijnende drugscriminaliteit het fundament. De aanpak van georganiseerde hennepcultuur maakt onderdeel uit van deze ambitie.

De georganiseerde hennepcriminaliteit zorgt voor veel overlast, gevaarstelling in onder andere woonwijken en bedrijventerreinen en gaat gepaard met fraude, belastingontduiking, witwassen van crimineel vermogen, illegale bewoning, (dreiging met) geweld en energiediefstal. Private partijen als woningcorporaties en netbeheerders worden benadeeld en er vindt uitbuiting van kwetsbare groepen plaats. Door de steeds professionelere wijze van organiseren van de hennepcultuur is er veelal sprake van georganiseerde criminaliteit en de daarmee gepaard gaande grote winstmarges. De hennepcriminaliteit brengt met zich mee dat de onderwereld zich verweeft met de bovenwereld met behulp van crimineel vergaard kapitaal. Tevens wordt de openbare orde en veiligheid bedreigd en de witwaspraktijken bedreigen de lokale economieën. Het exploiteren van hennepkwekerijen gaat vrijwel altijd gepaard met andere strafbare feiten zoals diefstal van elektriciteit, belastingontduiking en uitkeringsfraude.

Het Hennepconvenant Midden Nederland 2024-2027 beschrijft de juridisch grondslagen en waarborgt de uitwisseling van informatie met convenantpartners. Nadere uitwerking van de wettelijke grondslagen per partner zijn uitgewerkt in de bijlage ‘Matrix Grondslagen gegevensuitwisseling Hennepconvenant’. Dit uitvoeringsprotocol beschrijft welke afspraken deelnemende partners hebben gemaakt ten behoeve van een optimale samenwerking.

1.1 Algemeen

Het uitvoeringsprotocol is opgesteld om een goede uitvoering en naleving van het convenant te verzekeren. Het uitvoeringsprotocol is niet uitputtend; Het geeft per partner de processtappen weer die van belang zijn in de gezamenlijke aanpak van hennepcriminaliteit en biedt de mogelijkheid daarvan af te wijken indien omstandigheden daarom vragen. Iedere partner wordt geadviseerd om voor interne processen een eigen onderliggende procesbeschrijving op te stellen en intern uit te dragen.

De insteek van het uitvoeringsprotocol is dat het geen statisch document is. Al naar gelang de ervaringen uit de praktijk kunnen na afstemming met de partners wijzigingen worden doorgevoerd. Uitgangspunt is dat de bevoegdheden van de diverse convenantpartners optimaal worden toegepast, in onderlinge samenhang en met inachtneming van beginselen van opportuniteit, proportionaliteit en subsidiariteit.

1.2 Signalen hennepcultuur

Hennepkwekerijen bevinden zich vaak op zolders, in kelders, in schuren, in bedrijfspanden, in tuinhuisjes en op boerderijen. Hennepkwekerijen vormen een bedreiging voor de volksgezondheid, het milieu en voor de veiligheid in de buurt. Er kan bijvoorbeeld brand ontstaan door diefstal van elektriciteit, kortsluiting of lekkage. Dit kan vervolgens leiden tot ontploffingen, instorting van gebouwen en schade aan omliggende woningen. Naast de fysieke risico's van een hennepkwekerij,

zorgt een drugslocatie ook voor meer crimineel verkeer, geweld, bedreigingen en afpersingen. De onveiligheid in de buurt neemt toe. Signalen die kunnen duiden op een hennepkwekerij zijn:

- Hennepgeur, dit is een sterke, zoete en weeïge lucht.
- Geluidsoverlast door afzuiginstallaties.
- Constant zoemend of ronkend geluid.
- Extra ontluchtingspijpen in het dak.
- Fel kunstlicht, dat altijd brandt.
- Beslagen of afgeplakte ramen of gordijnen die vaak dicht zijn.
- Vaak onbekende personen en voertuigen in en rondom de locatie.
- In geval van handel in softdrugs is er ook vaak sprake van onbekende personen en voertuigen in en rondom een locatie, veel verkeersbewegingen in een kort tijdsbestek en activiteiten op ongebruikelijke tijdstippen.

1.3 Strafbare voorbereidingshandelingen

Sinds de wetwijziging in 2019 zijn ook voorbereidingshandelingen strafbaar en is de burgemeester bevoegd panden te sluiten op grond van artikel 13b Opiumwet. Van voorbereidingshandelingen is ingevolge artikel 13b Opiumwet sprake bij het voorhanden hebben van bepaalde voorwerpen of stoffen die, vanwege de aard en hoeveelheid of gezien de onderlinge combinatie, geschikt zijn om harddrugs te vervaardigen of voor grootschalige hennepcultuur. Bij hennep dient het te gaan om *professionele* grootschalige hennepcultuur.

De beoordeling of er sprake is van beroeps- of bedrijfsmatige kweek/teelt in het geval van een hennepplantage is afhankelijk van het aantal planten, de mate van de professionaliteit en het doel van de teelt. Uit artikel 1, tweede lid, van het Opiumwetbesluit volgt dat van een grote hoeveelheid sprake is bij meer dan 500 gram hennep, 200 hennepplanten of 500 eenheden van een ander middel. Het moet vaststaan dat de aangetroffen voorwerpen gebruikt kunnen worden om een hennepplantage op te zetten. Het is niet nodig dat alle aangetroffen voorwerpen tegelijk geschikt zijn om een volledige beroeps- of bedrijfsmatige of grootschalige hennepplantage op te zetten. Voldoende voor toepassing van artikel 13b Opiumwet is dat de burgemeester aannemelijk maakt dat de betrokkene wist of ernstige redenen had om te vermoeden dat de voorhanden voorwerpen bestemd waren voor het beroeps- of bedrijfsmatig of grootschalig opzetten van een hennepplantage.

Het is van belang dat politie (en OM) zeer alert zijn op signalen die op voorbereidingshandelingen duiden en deze signalen zoveel als mogelijk delen, zodat de gemeente interventies kan uitvoeren.

1.4 Meldingen

In geval van een heterdaad ontdekking van een hennepkwekerij in werking dient er onverwijld contact te worden gelegd met de politie. Dit kan via 0900-8844 en bij hoogste spoed via 112. Ook bestaat er de mogelijkheid om een signaal anoniem te delen via Meld Misdaad Anoniem:

<https://www.meldmisdaadanoniem.nl/>

Bij overige signalen van een mogelijke hennepkwekerij is het verzoek aan alle partners om dit signaal te delen met de lokale politie. Het signaal kan gedeeld worden met de wijkagent of de portefeuillehouders Ondernijning binnen het desbetreffende basisteam.

Bij het doen van meldingen geldt altijd het wettelijk kader van de meldende partij. Om die reden is bovenstaande niet van toepassing voor het UWV.

1.5 Geplande vs ad hoc ruiming

Ruimingen van hennepkwekerijen worden zoveel mogelijk gepland in afstemming met de betrokken partners. In bepaalde situaties kan ingrijpen niet worden afgewacht, bijvoorbeeld bij wateroverlast of brand. Er zal dan een ad hoc ruiming worden opgestart en uitgevoerd. Bij een ad hoc ruiming worden de in dat geval benodigde partners zo snel als mogelijk ingelicht c.q. om ondersteuning gevraagd. Na ruiming wordt door de politie een HIB opgemaakt en verzonden naar de belanghebbende partners van het Hennepconvenant.

2. Samenwerkingsafspraken

2.1 Politie

Vorbereiding ruiming: Signaal onderzoeken

Geplande ruiming (bv. Mma-melding, TCI-info etc.)

1. Melding wordt veredeld en opgeplust. Indien opplussen niet mogelijk is brengt de netbeheerder in overleg met de politie eventueel een controlebezoek. Bij diefstal van energie meldt de netbeheerder dit aan de politie.
2. Indien mogelijk wordt direct aan de gemeente, de netbeheerder en/of woningcorporatie en particuliere verhuurders informatie uit de melding verstrekt, teneinde hen in de gelegenheid te stellen interne informatie op te halen en de resultaten daaruit met de politie te delen, uiteraard indien dit op basis van wet- en regelgeving mogelijk is. De exacte wijze waarop dit zal plaatsvinden wordt per district afgestemd met de betrokken partners zodat een werkbaar proces ontstaat voor alle partners.
3. Voor zover noodzakelijk – en in overeenstemming met wet- en regelgeving - kunnen partijen, in gezamenlijkheid binnentreden in (een) woning(en) en/of lok(a)alen. Per casus wordt er nagegaan of en wie betrokken kunnen zijn bij een onderzoek aan (een) woning(en) en/of loka(a)l(en), met welk doel dan naar binnen wordt getreden en in welke volgorde wie dan naar binnen gaat.
Daartoe wordt voorafgaand aan de ruiming de geplande ruimdag (zonder details) gemeld en tijdens de ruimdag de exacte locatie van de ruiming.
4. De politie treedt vooraf in overleg met het Openbaar Ministerie en de gemeente ten behoeve van de opsporing en de eventuele toepassing van bestuursdwang in spoedeisende gevallen ingevolge artikel 5:31 van de Algemene wet bestuursrecht bij het vermoeden van veel planten en/of eerdere oogsten, of in ieder geval bij zicht op georganiseerde criminaliteit in relatie tot de bewuste kwekerij.

Uitvoering ruiming: operationele regie

Ad hoc en geplande ruiming

1. Binnentreden (artikel 9 lid 1 Opiumwet, artikel 3 Politiewet);
2. Aanhouding verdachte;
3. Opsporingsonderzoek;
4. Inbeslagname goederen en vernietiging;
5. Bij vermoeden van eerdere oogsten: onderzoek naar vermogen van de verdachte.

Na de ruiming: resultaatverstrekking

1. Binnen 48 uur, tenzij de omstandigheden anders vragen, maakt de politie een HIB op en verstuurt dit naar de partners waarop de specifieke casus betrekking heeft.
2. De politie verstrekt alleen die gegevens die voor de specifieke partner in de specifieke casus relevant is. Aanvullende informatie is eventueel nader bij de politie op te vragen.
3. De politie legt vast welke informatie in het HIB wordt verstrekt. Dit gebeurt zoveel als mogelijk automatisch.
4. Uitwisseling van informatie vindt plaats via beveiligde verbinding.
5. De politie geeft wijzigingen in de zaak die pas na versturing van het HIB bekend worden door aan de relevante partners.
6. Indien nodig maakt de politie een bestuurlijke rapportage op ten behoeve van bestuurlijke maatregelen en indien nodig een advies voor een eventuele spoedsluiting.

7. In het belang van het opsporingsonderzoek kan het voorkomen dat de verstrekking van informatie door de politie tijdelijk wordt uitgesteld.
8. De politie verwerkt en analyseert de informatie uit de betreffende casus die waar mogelijk kan leiden tot nieuwe (integrale) casuïstiek.

Welke maatregelen de afzonderlijke partners *kunnen* nemen wordt hieronder per partner besproken.

2.2 Gemeente

1. De gemeente informeert de politie indien er aanwijzingen zijn dat ergens hennep wordt gekweekt. De gemeente zorgt dat intern duidelijk wordt gemaakt waar gemeentelijke medewerkers zich kunnen melden als ze een vermoeden hebben van hennepcriminaliteit (gemeentelijk aanspreekpunt hennep).
2. De gemeente wordt, na daartoe door de politie te zijn betrokken en voor zover wet- en regelgeving dat toelaten, in staat gesteld aan te sluiten bij de ruiming van de hennepkwekerij door de politie, en de gemeente zet zich te allen tijde ook daadwerkelijk in om aan te sluiten.
3. De gemeente kan besluiten om een bestuurlijke maatregel op te leggen. Logischerwijs volgt voorafgaand of tenminste achteraf het contact met de convenantpartner over de gevolgen hiervan.
4. De gemeente kan ook optreden als verhuurder van woningen, standplaatsen, bedrijfsruimtes, gebouwen of daarbij horende opstallen. De gemeente als verhuurder hanteert hierbij dezelfde afspraken met betrekking tot de beëindiging van de huurovereenkomst als de woningcorporaties onder paragraaf 3.2.4 van dit document.
5. De daartoe aangewezen toezichthouders bouw- en woningtoezicht van de gemeente controleren, als daartoe aanleiding is, de bouwtechnische en/of energie technische (bouwbesluit) aspecten van de locatie.

2.3 Netbeheerder

1. Na contact met de politie en op eigen initiatief en uiteraard met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving, verzamelt de netbeheerder de noodzakelijke informatie en informeert daarover de politie Midden-Nederland.
2. Na toestemming van de politie en voordat tot ruiming wordt overgegaan, stelt de politie de medewerker(s) van de netbeheerder in de gelegenheid om onderzoek te doen aan de elektrische- en gasapparatuur die in de kwekerij in gebruik was. Dit ten einde het verbruik vast te stellen en eventueel de hoeveelheid gestolen elektriciteit of gas en bovenal ten einde het creëren van een veilige werkomgeving voor de ontmanteling.
3. De netbeheerder stelt, indien er sprake is van gevaarzetting van de aansluiting tot en met de meter een rapportage op, ook indien er geen sprake is van een illegale aansluiting.
4. In geval van diefstal van elektriciteit of gas doet de netbeheerder hiervan aangifte van diefstal en/of oplichting bij de politie. In de aangifte beschrijft de netbeheerder o.a. de aangetroffen aanwijzingen voor het illegale stroom- en gasgebruik, de ten behoeve van de hennepkwekerij aangetroffen elektrische apparatuur, gegevens over de afnemer van elektriciteit of gas op het betreffende perceel, indien dit ook de verdachte betreft, zoals deze in de administratie van de netbeheerder bekend is, en het totaalbedrag van de door de netbeheerder geleden schade aan de hand van feitelijke aanwijzingen over het aantal eerdere teelten dat in de hennepkwekerij vermoedelijk heeft plaatsgevonden. Ook zal brandgevaar en gevaarzetting aan de orde komen indien van toepassing. Bij brandgevaar dient de gemeente te worden geïnformeerd in verband met het nemen van eventuele handhavende maatregelen.
5. Indien er sprake is van diefstal van stroom of een gevaarlijke situatie, verwijdert de netbeheerder de meter en/of deactiveert de aansluiting. De netbeheerder sluit in

beginsel de stroomvoorziening niet weer aan c.q. plaatst geen nieuwe (slimme) meter, totdat het verschuldigde bedrag voor gebruikte energie is voldaan of totdat er een nieuwe huurder is.

6. Indien er sprake is van het opzettelijk vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van de eigendommen van de netbeheerder of van energiediefstal, doet de netbeheerder aangifte van overtreding art. 310/350/350a Wetboek van Strafrecht. Ook kan er melding worden gedaan van gevaarstelling art. 161 bis Wetboek van Strafrecht.

3. Verhurende partijen

1. Indien door een verhurende partij een hennepkwekerij wordt aangetroffen, dan wel het vermoeden bestaat dat een hennepkwekerij in een pand aanwezig is, stelt de verhurende partij de politie zo spoedig mogelijk hiervan in kennis.
2. De verhurende partij wordt zoveel als mogelijk voorafgaand aan de ruimingen door de politie geïnformeerd over de geplande hennepruimdag (zonder details) en wordt tijdens de ontmanteling op de hoogte gesteld van binnentreden zodat zij de kans heeft ter plaatse eventuele schade te bekijken en de huuropzegging aan te zeggen.
3. Indien huurder niet vrijwillig meewerkt aan de beëindiging van de huurovereenkomst, zal de verhuurder ontbinding vorderen door middel van een juridische procedure, zo mogelijk inclusief het verhalen van schade, tenzij uit vaste jurisprudentie blijkt dat een vordering tot ontbinding van de huurovereenkomst voor de rechter geen stand zal houden c.q. zal worden afgewezen, zulks ter beoordeling van de verhuurder.
4. De verhuurder stuurt een afschrift van de ontbinding van de huurovereenkomst aan de gemeente.
5. De verhurende partij heeft een document waaruit de zogenaamde zorgplicht blijkt. Maatregelen die daarin onder andere zijn opgenomen zijn:
 - a. hoe worden beoogde huurders gescreend bijvoorbeeld aan de hand van een verhuurdersverklaring, inkomstenverklaring, etc.;
 - b. ontbindende clause in huurcontract en/of bijbehorende algemene voorwaarden in geval van hennepcriminaliteit in het pand/woning;
 - c. het voldoen aan de inspanningsverplichting, indien daar aanleiding toe is, op het gebruik van het pand/woning en verslaglegging/bewijsvoering daarvan (ECLI:NL:RVS:2018:1950).
6. Met betrekking tot woonwagens welke eigendom zijn van de overtreder, maar die staan op huurgrond van de verhurende partij, geldt dat er in sommige gevallen voor een verzegeling gekozen wordt in plaats van verplaatsing van de woonwagens.
7. In geval van vernieling of beschadiging van enig gebouw doet de verhurende partij hiervan aangifte bij de politie. In de aangifte beschrijft de verhurende partij o.a. het totaalbedrag van de door hen geleden schade aan de woning. Zij kan zich door middel van de aangifte als civiele partij stellen in de strafzaak indien het tot strafvervolgning komt tegen de hennepkweker. Zij zal zo nodig verweer voeren in een eventueel door de betrokkene(n) aangespannen zaak.
8. De verhurende partij en de gemeente als verhuurder spannen zich in om hun huurders erop te wijzen dat in het geval van hennepcriminaliteit tot beëindiging van de huurovereenkomst zal worden overgegaan en de huurders daarnaast het risico lopen de door hen veroorzaakte schade te moeten vergoeden, dan wel boetes te moeten voldoen.
9. De verhurende partij wordt gevraagd te assisteren bij binnentreding, zodat er geen onnodige schadeposten worden veroorzaakt.

3.1 UWV en SVB

UWV en SVB ontvangen enkel in die gevallen het hennepinformatiebericht van de politie waar tijdens het onderzoek een duidelijke indicatie is dat de verdachte gebruik maakt van een uitkering.

De uitkeringsinstanties gaan na welke maatregelen ze kunnen opleggen:

1. Beëindigen van of korten van (fictieve) inkomsten op uitkeringen;
2. Terugvorderen van ten onrechte verkregen uitkering;

3. Opnemen van aangifte en opmaken proces-verbaal uitkeringsfraude ten behoeve van het Openbaar Ministerie (één en ander met inachtneming van de reeds bestaande afspraken met het Openbaar Ministerie);
4. Opleggen bestuurlijke sanctie of waarschuwing.

3.2 Openbaar Ministerie

1. Leiding over het opsporingsonderzoek naar hennepcriminaliteit.
2. Beoordelen van het dossier en bij voldoende bewijs instellen van strafvervolgning ter zake overtreding van de Opiumwet en/of mits daarvan aangifte is gedaan van diefstal van stroom en vernieling en/of andere geconstateerde strafbare feiten conform de eigen beleidsregels.
3. Ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel conform Aanwijzing afpakken (2016A009).
4. Informeren van benadeelde partij(en) die daarvan aangifte heeft/hebben gedaan dat zij zich kunnen voegen als benadeelde partij in het strafproces ex artikel 51a Sv, conform de Aanwijzing Slachtofferzorg.
5. In de gevallen waarin dat noodzakelijk is kan het Openbaar Ministerie op grond van de Wjsg informatie delen met een van de partners. De verstrekking dient per geval te worden beoordeeld conform artikel 39f van de Wjsg en de bijbehorende Aanwijzing. Het delen van informatie kan zowel op verzoek van een van de partners dan wel op eigen initiatief plaatsvinden. Strafvorderlijke en/of justitiële gegevens en/of tenuitvoerleggingsgegevens worden schriftelijk verstrekt door het Openbaar Ministerie.

3.3 Communicatie

De convenantpartners maken zo nodig nadere afspraken/protocol over (voorgenomen) voorlichtingsactiviteiten en contacten met de media (preventief en/of casusgericht), één en ander op basis van een advies van de communicatie en voorlichtingsafdelingen van de convenantpartners. Afhankelijk van de activiteiten wordt de regiehouder en/of communicatiestrategie in overleg bepaald.

3.4 (Districtelijk) hennepoverleg

De betrokken partners bespreken met elkaar de ontwikkelingen en de trends met betrekking tot de hennepcriminaliteit, de voortgang van het proces, de uniformiteit van de ruimingen en de resultaten. Naar aanleiding van de ervaringen van alle partners worden de ervaringen/knelpunten in het proces besproken en waar nodig uitgewerkt in het uitvoeringsprotocol. Met name de informatie-uitwisseling en kwaliteit van dossiers blijft een punt van constante monitoring. Individuele casuïstiek en persoonsgegevens worden tijdens dit overleg niet besproken.

3.5 Resultaten

De afzonderlijke partners leggen vast hoeveel en welke interventies zij hebben gedaan op basis van de informatie uit het HIB. Tijdens het (districtelijk) hennepoverleg worden de cijfermatige resultaten besproken. De gebundelde resultaten worden middels een jaarbericht aan alle partners van het hennepconvenant verzonden.

Bijlage 1: Matrix Grondslagen Gegevensuitwisseling Hennepconvenant